

ANDY HO

Com és que les epidèmies encara ens agafen per sorpresa?

Singapur. A Novena Square, una plaça situada al centre de Singapur —que sol estar molt animada, plena de gent comprant i menjant als restaurants impecables—, les voreres estan tranquil·les. Des de mitjan març que la gent evita aquesta zona: és a la vora de l'hospital on tracten els afectats pel brot de la síndrome respiratòria aguda greu o SRAG.

Fins ara, un noranta per cent dels més de 1.500 casos de la malaltia, i quatre de les 58 morts que ha causat han estat a Singapur, una ciutat que és coneguda per una netedat antisèptica i perquè sol ser immune a les malalties contagioses que s'escampen com a plagues pels països veïns. Els experts creuen que la malaltia la hi van dur tres dones que van tornar d'un viatge a Hong Kong.

A mesura que la malaltia s'escampa pel món (Bèlgica va donar a conèixer el primer cas el 31 de març), molta gent n'ha acusat la Xina, que ha admès que va ometre informació sobre la SRAG, els primers casos de la qual s'hi registraren el novembre passat.

El problema real no és si la Xina ha actuat en secret o no, sinó la manca d'efectivitat de l'Organització Mundial de la Salut (OMS) a l'hora de crear i d'imposar una política de salut pública eficaç en cas de brots com aquest.

Des que es va crear el 1948, l'OMS ha supervisat els controls i les informacions que es fan sobre les malalties, però les normes que elabora només obliguen els seus membres. Ara per ara, 192 països pertanyen a l'OMS, però entre aquests no figuren d'altres que tampoc no són membres de les Nacions Unides, com ara Taiwan, on ja s'han trobat cinc casos de SRAG.

A més, les úniques malalties sobre les quals els països membres estan obligats a donar informació són la febre groga, la pesta i el còlera. Si un d'ells rebutja informar-ne l'organització, aquesta decisió no té cap tipus de conseqüències.

Pel que fa a la identificació de noves malalties, les normes encara són més flexibles. D'ençà de l'aparició del virus Ebola a l'Àfrica, que l'agència ha experimentat un sistema de recollida d'informació a través de la xarxa internacional d'alerta i resposta davant noves malalties. És un sistema voluntari que el formen unes cent persones i onze laboratoris de deu països.

La recollida d'informació és una iniciativa positiva (de fet, va ser un metge d'aquesta xarxa de l'OMS qui va identificar

“L'estructura de l'OMS encara és ineficaç en un món on les malalties infeccioses han tornat amb força”

la SRAG), però les decisions que cal prendre en cas d'una emergència de salut pública es basen en una definició massa vaga: “greu, inesperada, que té possibilitats d'escampar-se internacionalment i que pot restringir el transport o el comerç internacional”. Tan indeterminada que podria aplicar-se a qualsevol cosa, o a no cap.

Si no té al darrere un sistema coercitiu per fer complir la llei, l'OMS no pot impedir, per exemple, que un país intente amagar un brot que l'avergonyeix davant del món —fins que no s'ha escampat tant que ja deixa de ser un secret.

Fins i tot quan una amenaça d'epidèmia es confirma, el fet que les normes de cada país diferescuen obstaculitza el control que l'OMS pot exercir sobre la si-

tuació. A Hong Kong, que ara per ara ja ha patit més de 500 casos, els funcionaris van llevar importància a la gravetat de la SRAG i acusaven l'OMS de precipitar-se en escampar l'alerta internacional, fins que un dels dos metges que controlaven les decisions del Govern sobre la matèria va ser hospitalitzat per la malaltia. A Singapur, la resposta ha estat la contrària: fa dues setmanes, el Govern va posar en quarantena més de 750 persones que no patien cap símptoma, només perquè havien estat exposades a la SRAG.

És cert que la funció de l'OMS a l'hora d'eradicar la verola i de controlar altres infeccions mortals, com ara la malària, ha estat primordial. Però, des de llavors, ha esdevingut un organisme més aviat de consell, que elabora recomanacions generals que no pot obligar a fer complir.

El mes passat l'agència mundial va fer tot el que va poder: va alçar l'alerta internacional perquè la gent que creia que podia estar malalta no viatjara, però l'estructura de l'OMS encara és ineficaç en un món on les malalties infeccioses —amb l'ajuda del transport internacional i del comerç global— han tornat amb força.

La SRAG és només una altra de les malalties infeccioses mortals que han sorgit en les darreres dècades. Des del 1973, han aparegut uns trenta nous agents patògens, incloent-hi l'Ebola i la sida. Tot i amb això, cap d'aquestes malalties no s'escampa tan ràpidament com la SRAG.

Aquest és el primer test real per comprovar la capacitat que té l'OMS d'aplicar un programa de resposta global a un brot epidèmic, i ja n'hem vist els errors. Confiam que no hàgem d'esperar una amenaça més gran —com ara la que representaria un atac bioterrorista— abans de crear un sistema realment eficaç.

Metge internista i columnista del 'The Straits Times', de Singapur
© The New York Times — EL TEMPS
Traducció: Maite Insa